

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 5 декември 2023 г.
(OR. en)

15571/23

Междуинституционално досие:
2023/0416 (NLE)

ECOFIN 1198
UEM 363
FIN 1178

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА за изменение на
Решението за изпълнение от 28 юли 2021 г. за одобряване на
оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

от ...

за изменение на Решението за изпълнение от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост¹, и по-специално член 20, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

¹ ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17.

като има предвид, че:

- (1) След представянето на националния план за възстановяване и устойчивост („ПВУ“) от Кипър на 17 май 2021 г. Комисията предложи своята положителна оценка на Съвета. На 28 юли 2021 г. Съветът одобри положителната оценка с решение за изпълнение („Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г.“)¹.
- (2) Съгласно член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа на всяка държава членка се актуализира до 30 юни 2022 г. в съответствие с методиката, предвидена в него. На 30 юни 2022 г. Комисията представи на Европейския парламент и на Съвета резултатите от посочената актуализация.
- (3) На 1 септември 2023 г. Кипър представи на Комисията изменен национален ПВУ, в който е включена глава за REPowerEU в съответствие с член 21в от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (4) В изменения ПВУ се взема предвид също така актуализираното максимално финансово участие в съответствие с член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 и е включено обосновано искане до Комисията да предложи изменение на решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. в съответствие с член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, тъй като ПВУ частично вече не може да бъде постигнат поради обективни обстоятелства. Измененията на ПВУ, представени от Кипър, се отнасят до 78 мерки.

¹ Вж. документи ST 10686/21; ST 10686/21 ADD 11 на <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) На 14 юли 2023 г. Съветът отправи препоръки към Кипър в контекста на европейския семестър. Съветът препоръча Кипър, наред с другото, да поддържа стабилна фискална позиция, като същевременно запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и гарантира, че подкрепата по Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 („Механизмът“) и фондовете на Съюза се усвоява ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Съветът препоръча също Кипър да намали частния дълг, включително чрез прилагане на ефективна рамка за реализиране на обезпечението, и да подобри управлението на държавните субекти. За да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да използва по-добре целия неоползотворен потенциал за производство на енергия от възобновяеми източници, към Кипър беше отправена препоръка да извърши допълнителни инвестиции в електроенергийната мрежа, да ускори изграждането на електроенергийни междусистемни връзки, да ускори енергийната ефективност, да премине към устойчив транспорт и да преодолее предизвикателствата по отношение на уменията и компетентностите, необходими за екологичния преход.
- (6) Представянето на изменения ПВУ бе предшествано от процес на консултации, проведени в съответствие с националната правна уредба, в които участваха местни и регионални органи, социални партньори, организации на гражданското общество, младежки организации и други заинтересовани страни. Обобщението на консултациите беше представено заедно с изменения национален ПВУ. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на изменения ПВУ в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент.

Актуализации въз основа на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (7) В изменения ПВУ, представен от Кипър, се актуализират 10 мерки, за да се вземе предвид актуализираното максимално финансово участие. Кипър обясни, че тъй като максималното финансово участие е намаляло от 1 005 946 047 EUR¹ на 915 758 509 EUR², вече не е възможно да се финансират всички мерки по първоначалния ПВУ на Кипър. Кипър разясни, че някои мерки следва да бъдат премахнати, поради намаляването на разпределените средства и поради намаляване на нивото на необходимото изпълнение на други мерки в сравнение с първоначалния ПВУ.

¹ Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Кипър от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

² Тази сума съответства на разпределените финансови средства след приспадане на пропорционалния дял на Кипър от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

- (8) Измененият ПВУ вече не съдържа някои мерки по компоненти 2.3 „Интелигентно и устойчиво управление на водите“, 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“, 3.4 „Модернизиране на публичните и местните органи, повишаване на ефективността на правосъдието и борба с корупцията“ и 4.1 „Модернизиране на инфраструктурата за свързаност“. Тези мерки се отнасят до инвестиция К2.3И7 „Инфраструктура на Източна Никозия за повторно използване на пречистени отпадъчни води“, чиято цел е да се увеличи капацитетът за съхранение на пречистителна станция за отпадъчни води в района на Vathia Gonia, за да се даде възможност за използване на цялото количество пречистени отпадъчни води; инвестиция К3.1И4 „Започване на създаването на екоиндустриален научен парк“, чиято цел е да се създаде рамка за насърчване на растежа на преките инвестиции „на зелено“ и да се помещава клъстер от леки производствени субекти, които се съсредоточават върху възобновяемите енергийни източници (с акцент върху слънчевата енергия), агротехнологичните решения и ИКТ; инвестиция К3.3ИЗ „Консултантски услуги за малки и средни предприятия (МСП)“, чиято цел е да се насърчи развитието на МСП в Кипър и да се повиши тяхната конкурентоспособност чрез персонализирани консултантски услуги и други нефинансови инструменти за подкрепа; инвестиция К3.3И5 „Подкрепа на отвореността на кипърските предприятия към международната търговия“, чиято цел е да се засили външната насоченост на нови и съществуващи предприятия, осъществяващи дейност в областта на производството, преработката и предлагането на пазара на селскостопански и промишлени продукти, както и доставчиците на услуги; инвестиция К3.4И1 „Рационализиране на системата за работа на смени чрез въвеждане на система за планиране на графика“, чиято цел е да се оптимизират моделите за работа на смени и да се постигне повишаване на производителността и ефективността в организациите от публичния сектор, които предоставят услуги на смени и инвестиция К4.1ИЗ „Подводна връзка с Гърция“, чиято цел е да се създаде устойчива на голям капацитет интернет връзка за Кипър чрез нова подводна връзка за пренос на данни между Кипър и Гърция. Поради това описанието на тези мерки и свързаните с тях ключови етапи и цели следва да бъдат премахнати от Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г.

- (9) Освен това в представения от Кипър изменен ПВУ се внасят промени в мерките по компоненти 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“, 2.2 „Устойчив транспорт“, 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“ и 5.2 „Пазар на труда, социална закрила и приобщаване“, така че да отразяват актуализираното максимално финансово участие. По-специално, за да се намали нивото на необходимото изпълнение в сравнение с първоначалния ПВУ, с цел да се отрази намаленото разпределение, са изменени предимно мярка К2.1И4 „Намаляване на емисиите на CO2 от промишлеността, предприятията и организациите“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; мярка К2.2И3 „Насърчаване на широкото използване на електрически превозни средства (ЕПС)“ по компонент 2.2 „Устойчив транспорт“; мярка К3.1И12 „Управление на отпадъците към кръгова икономика“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“; и мярка К5.2И1 „Подобряване на ефективността на Министерството на труда и публичните служби по заетостта и засилване на подкрепата за младите хора“ по компонент 5.2 „Пазар на труда, социална закрила, социално благосъстояние и приобщаване“, така че да отразяват актуализираното максимално финансово участие. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.
- (10) Освен това Кипър поиска да използва останалите ресурси, освободени вследствие на премахването на мерките съгласно член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, за да включи една мярка. Това се отнася до инвестиция К3.1И1 „Изграждане на съвместна инфраструктура за морски аквакултури (пристанищни и наземни съоръжения) в крайбрежната зона Pentakomo“, която съответства на ключови етапи 91 и 92 (Изграждане на съвместна морска аквакултура и Оперативна съвместна инфраструктура за морски аквакултури).

Изменения въз основа на член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241

- (11) Измененията на ПВУ, представени от Кипър поради обективни обстоятелства, се отнасят до 48 мерки.
- (12) Кипър обясни, че 12 мерки вече не могат да бъдат постигнати напълно поради значителното увеличаване на очакваните разходи за мерките в резултат на високата инфлация. След агресивната война на Русия срещу Украйна инфлацията през 2022 г. се е запазила висока — +8,1 %, което се е дължало предимно на рязкото покачване на цените на енергията и по-специално на вносните изкопаеми горива, от които Кипър силно зависи. По-специално, неочакваното увеличение на цените на суровините, горивата и транспорта е засегнало строителния сектор, което е довело до значително увеличение на цените на местните и вносните строителни материали, както и на електромеханичните продукти. Увеличаването на цените е засегнало и по-голямата част от оборудването за подобряване на инфраструктурата за изпитване на интелигентни мрежи и енергия от възобновяеми източници. Това се отнася до инвестиция 5: „Подобряване и модернизиране на държавните болници в Кипър“ по компонент 1.1 „Устойчива и ефективна здравна система, подобрена гражданска защита“; реформа 1: „Екологично данъчно облагане“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; инвестиция 2: „Насърчаване на възобновяемите енергийни източници и индивидуалните мерки за енергийна ефективност на жилищата и справяне с енергийната бедност в домакинствата с хора с увреждания“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; инвестиция 3: „Насърчаване на използването на възобновяеми енергийни източници и на икономии на енергия от местните/по-широките публични органи, както и от НПО, и улесняване на прехода на местните общности към

сметчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; инвестиция 6: „Подобряване на инфраструктурата за изпитване на интелигентни мрежи и енергия от възобновяеми източници в Кипърския университет“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; инвестиция 9: „Защита от горски пожари“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; инвестиция 6: „Повишаване на сигурността на водоснабдяването в регионите на Никозия и Ларнака“ по компонент 2.3 „Интелигентно и устойчиво управление на водите“; инвестиция 1: „Изпълнение на проекти за устойчива градска мобилност и мерки за подобряване на достъпността“ по компонент 2.2 „Устойчив транспорт“; инвестиция 3: „Насърчаване на широкото използване на електрически превозни средства (ЕПС)“ по компонент 2.2 „Устойчив транспорт“; инвестиция 6: „Възстановяване и обновяване на вътрешния град в Никозия“ по компонент 3.4 „Модернизиране на публичните и местните органи, повишаване на ефективността на правосъдието и борба с корупцията“; инвестиция 1 „Изграждане на едно образцово техническо училище“ по компонент 5.1 „Модернизиране на образователната система, повишаване на квалификацията и преквалификация“ и инвестиция 4 „Детски центрове в общините“ по компонент 5.2 „Пазар на труда, социална закрила и приобщаване“. Въз основа на това Кипър поиска да бъде намалено нивото на необходимото изпълнение на посочените мерки чрез изменение на някои ключови етапи или цели или чрез премахване на някои подмерки, и за удължаване на срока на ключовите етапи или цели, свързани с някои от посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (13) Кипър обясни, че четири мерки вече не могат да бъдат постигнати напълно поради прекъсването на веригата на доставките. През 2022 г. агресивната война на Русия срещу Украйна доведе до скок в цените на енергията и суровините в Кипър и до забавяне в икономическия растеж (от 6,6% през 2021 г. на 5,6 % през 2022 г.) на фона на прекъсване на веригата на доставките и високите цени на енергията и стоките. Кипър обясни, че прекъсването е било от особено значение за вноса на нови електрически превозни средства (ЕПС) от чужбина, а сроковете за доставка на ИКТ оборудване са се увеличили до безпрецедентни нива, често надхвърлящи 180 дни. Това се отнася за следните мерки: инвестиция 2: „Създаване на инфраструктура за електромобилност“ по компонент 2.2 „Устойчив транспорт“, тъй като прекъсването на веригата на доставките е довело до изместване с шест месеца на срока на една от подмерките в рамките на мярката (схема за предоставяне на безвъзмездни средства, насочена към насърчаване на зареждането на електрически превозни средства от възобновяеми източници на енергия); инвестиция 8: „Защита на морската екосистема от опасности“ и „Подобряване на нивото на ефикасност на механизми за готовност, предотвратяване и реагиране на нефтени разливи“ по компонент 2.3 „Интелигентно и устойчиво управление на водите“, тъй като прекъсването на веригата на доставките е довело до непредвидено развитие в процеса на възлагане на обществени поръчки, водещо до по-дълго време за производство и доставка на плавателните съдове; инвестиция 1: „Интегрирана информационна система за Регистъра на дружества и официалния синдик“ по компонент 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“, тъй като прекъсването на веригата на доставките е довело до по-дълъг срок за доставка на мрежовите системи, които са необходими за внедряването на системата; и инвестиция 1: „Цифровизация в различни министерства/служби на централното държавно управление“ по компонент 4.2 „Насърчаване на електронното управление“, тъй като проблемите с веригата на доставките са довели до неочаквани трудности и забавяния при изпълнението на мярката за Министерството на външните работи, с препратка към модернизирането на системите на посолствата в Украйна и Русия. Въз основа на това Кипър поиска да бъде намалено нивото на необходимото изпълнение на горепосочените мерки чрез изменение на някои ключови етапи или цели или чрез премахване на някои подмерки, и да се удължи срокът на ключовите етапи и цели, свързани с някои от посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (14) Кипър обясни, че 14 мерки са били изменени, за да се приложат по-добри алтернативи с цел да се постигне първоначалната амбиция на мярката. Това се отнася за следните мерки: инвестиция 6 „Въвеждане на генерични трансгранични електронни здравни услуги в Кипър“ по компонент 1.1 „Устойчива и ефективна здравна система, подобрена гражданска защита“, тъй като отвореното национално звено за контакт ще има достъп до автоматично, неконтролирано събиране на информация и извличане на данни чрез инфраструктурата за цифрови услуги в областта на електронното здравеопазване (eHDSI), за да отговори по-добре на изискванията на ползвателите; инвестиция 1: „Насърчаване на инвестициите за енергийна ефективност на МСП и организациите с нестопанска цел“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“, тъй като обхватът (само МСП и организации с нестопанска цел) е променен, по-специално с цел избягване на припокриването с други мерки; инвестиция 4: „Насърчаване на намаляването на емисиите на CO₂ в предприятията“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“, тъй като е добавена конкретна цел за броя на предприятията, разработили планове за намаляване на емисиите на парникови газове; инвестиция 11: „Подобряване и разширяване на мрежата от „зелени точки“ на Кипър и създаване на мрежа от пунктове за събиране и кътове за рециклиране“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като проблемите, свързани с първоначално планираните местоположения правят алтернативни местоположения по-ефективни от гледна точка на разходите и времето; реформа 2: „Онлайн платформа за подобряване на търговската и информационната симетрия във веригата за доставки на пресни продукти“, по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като най-рентабилното решение за постигане на същия резултат изглежда използването и адаптирането на съществуващ ИТ инструмент, а не разработването на нов;

реформа 1 „Национална политика за научноизследователска и развойна дейност и политически инструменти“ по компонент 3.2 „Засилване на научните изследвания и иновациите“, тъй като Планът за действие ще бъде подобрен, за да се вземат предвид и констатациите от преразгледаната стратегия за интелигентна специализация и да обхваща по-дълъг срок; инвестиция 3 „Програма за финансиране научни изследвания и иновации за екологичния преход“ по компонент 3.2 „Засилване на научните изследвания и иновациите“, тъй като след първата покана за представяне на предложения по схемата могат да бъдат разработени повече технологии, включително ключови чисти технологии и технологии с ниски въглеродни емисии; реформа 2: „Подобряване на механизма за бързо започване на стопанска дейност“ по компонент 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“, тъй като след приемането на нова стратегия през 2021 г., ускореният механизъм беше подобрен и включен в звената за улесняване на стопанската дейност, като предоставяше усъвършенствани услуги чрез усъвършенствана платформа/ цифровизирана система; реформа 7: „Комасация на градски земи“ по компонент 3.4 „Модернизиране на публичните и местните органи, повишаване на ефективността на правосъдието и борба с корупцията“, тъй като мярката беше укрепена чрез разширяване на обхвата ѝ извън жилищните райони и следователно предлага по-добра алтернатива; реформа 4: „Нова правна рамка и система за обмен на данни и кредитни бюра“ по компонент 3.5 „Запазване на фискалната и финансовата стабилност“, тъй като изглежда, че ARTEMIS — субектът, който представлява настоящия механизъм за обмен на данни — е организъмът, който е в най-добра позиция да притежава собствеността върху кредитния регистър; реформа 5: „План за действие за разработване на регистър за наблюдение на задълженията“ по компонент 3.5 „Запазване на фискалната и финансовата стабилност“, тъй като използването и подобряването на съществуващото държавно хранилище за информация изглежда като по-добра алтернатива с оглед на липсата на полезност и ефективност на първоначално предвидените резултати (съществуването на два кредитни рейтинга може да направи вземането на решения объркващо и е по-скъпо);

инвестиция 2: „Подобряване на интернет връзката, така че да бъде „готова за гигабитов интернет“ и насърчаване на внедряването на свързаността по 4.1 „Модернизиране на инфраструктурата за свързаност“, тъй като ориентираната към услугите схема се счита за по-добра алтернатива от първоначалната схема, предвид липсата на интерес на пазара; и реформа 1: „Фабрика за цифрови услуги“ по компонент 4.2 „Насърчаване на електронно управление“, тъй като кипърските органи са установили ефикасен организационен модел за разработване на цифрови услуги, който е ориентиран в по-голяма степен към гражданите; и реформа 3 „Постепенно разширяване на обхвата на безплатното задължително предучилищно образование от четиригодишна възраст“ по компонент 5.1 „Модернизиране на образователната система, повишаване на квалификацията и преквалификация“, тъй като създаването на допълнителен капацитет в държавни и общински детски градини, съчетан със съпътстваща схема за временно субсидиране, се очаква да има значително по-дълготрайно и положително въздействие, въпреки по-дългия срок за изпълнение. Този подход цели да се облагодетелстват особено уязвимите групи. Въз основа на това Кипър поиска да бъде изменено съдържанието на някои от посочените мерки и да бъде удължен срокът на някои ключови етапи и цели, свързани с някои от посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (15) Кипър обясни, че две мерки вече не могат да бъдат постигнати напълно поради липсата на предлагане. Това се отнася за следните мерки: инвестиция 8: „Повишаване на добавената стойност на туристическия сектор с акцент върху селските, планинските и отдалечените райони“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като твърде ограниченото определение на предприятията, които отговарят на условията, е довело до нисък процент на участие в схемата; и реформа 8: „Засилване на надзора върху застрахователните и пенсионните фондове“ по компонент 3.5 „Запазване на фискалната и финансовата стабилност“, поради твърде малката група участници, притежаващи професионални квалификации на актюери. Въз основа на това Кипър поиска да бъдат изменени някои аспекти на посочените мерки и да бъде удължен срокът на някои цели. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (16) Кипър обясни, че пет мерки вече не могат да бъдат постигнати напълно поради липсата на търсене. Това се отнася за следните мерки: инвестиция 2: „Новаторска кипърска ИКТ система в областта на общественото здраве (CIPHIS)“ по компонент 1.1 „Устойчива и ефективна здравна система, подобрена гражданска защита“, поради липсата на достатъчно наблюдаващи лекари, които да въвеждат данни в модула за наблюдение на грипа (ISS) на новаторската кипърска ИКТ система в областта на общественото здраве; реформа 3: „Генетично подобряване на популацията от овце и кози в Кипър“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като въпреки удължаването на сроковете за тържните процедури са кандидатствали и са отговаряли на условията по-малко от 40 бенефициери/земеделски стопани; инвестиция 5: „Интелигентни градове“ по компонент 3.4 „Модернизиране на публичните и местните органи, повишаване на ефективността на правосъдието и борба с корупцията“, тъй като само 25 от общините на острова са проявили интерес да участват в инициативата; инвестиция 3 „Създаване на структури за настаняване на деца, юноши с поведенчески разстройства, хора с увреждания и хора, нуждаещи се от дългосрочни грижи (LTC)“ по компонент 5.2 „Пазар на труда, социална закрила, социално благосъстояние и приобщаване“, тъй като нито един стопански субект не е проявил интерес; и инвестиция 7 „Схема за повишаване на конкурентоспособността на големите предприятия в производствения сектор“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като отлагането е резултат от липса на достатъчно търсене и ограничен брой допустими проекти, което налага отлагането на обявяването на поканата за представяне на предложения с една година. Въз основа на това Кипър поиска да бъдат изменени някои аспекти на посочените мерки и да бъде удължен срокът или да бъдат премахнати някои цели, свързани с посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (17) Кипър обясни, че една мярка вече не може да бъде постигната напълно поради неочаквани технически и функционални проблеми след приключването на проектирането и разработването. Това се отнася за следната мярка: реформа 9: „Цифрова трансформация на съдилищата“ по компонент 3.4 „Модернизиране на публичните и местните органи, повишаване на ефективността на правосъдието и борба с корупцията“. След приключването на етапа на проектиране и разработване, по време на изпитването на системата за одобрение от ползвателя възникват неочаквани технически и функционални проблеми, което налага прилагането на корективни действия, водещо до забавяне. Въз основа на това Кипър поиска да бъде удължен срокът на един ключов етап, свързан с посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.
- (18) Кипър обясни, че една мярка вече не може да бъде постигната напълно в рамките на първоначално предвидения срок поради липсващи технически изисквания и спецификации, които да бъдат въведени след влизането в сила на съответното законодателство на Съюза в областта на средата на Съюза за обслужване на едно гише, като те ще са необходими за подаване на искане за тръжна процедура и впоследствие за подписване на договора. Това се отнася за следната мярка: инвестиция 2: „Цифровизация на пристанищната администрация на Кипър“ по компонент 4.2 „Насърчаване на електронното управление“. Въз основа на това Кипър поиска да бъде забавен срокът на изпълнение на част от ключов етап, свързан с посочените мерки, до следващия ключов етап. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (19) Кипър обясни, че една мярка вече не може да бъде постигната напълно поради неочаквани кибератаки, които налагат повторното структуриране на стратегията за киберсигурност. Това се отнася за следната мярка: реформа 2: „Определяне и прилагане на нова политика за услугите в облак по отношение на държавните ИТ системи и услуги“ по компонент 4.2 „Насърчаване на електронното управление“. Въз основа на това Кипър поиска да бъде изменено съдържанието на един ключов етап, свързан с посочените мерки, и да бъде удължен срокът на един ключов етап, свързан с посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.
- (20) Кипър обясни, че седем мерки вече не могат да бъдат постигнати напълно поради непредвидени промени в процесите на консултации или възлагане на обществени поръчки. Това се отнася за следните мерки: инвестиция 4: „Акредитация на обществени и частни болници“ по компонент 1.1 „Устойчива и ефективна здравна система, подобрена гражданска защита“, тъй като завършването на процеса на акредитация за болница не може да бъде с продължителност по-малка от две години, което става ясно едва по време на консултацията със заинтересованите страни; инвестиция 7: „Масово инсталиране и експлоатация от оператора на разпределителната система (ОРС) на Интелигентна измервателна инфраструктура (усъвършенствана измервателна инфраструктура)“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“, поради възникването на неочаквани забавяния в резултат на три последователно подадени жалби и невъзможността на изпълнителя да изпълни своите задължения; инвестиция 13: „Създаване на съоръжения за управление на животински отпадъци и продукти от животински произход (ПЖП) в Орунда“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като резултатите от проучването за осъществимост показват, че съоръжението трябва да бъде почти изцяло повторно проектирано;

инвестиция 2: „Създаване на регулаторна тестова среда за финансови технологии“ по компонент 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“, тъй като забавянията на обществените поръчки са причинени от необходимостта да се обърне внимание на промените на пазара, възникнали по време на консултацията със заинтересованите страни; инвестиция 6: „Фонд за капиталови инвестиции, финансиран от държавата“ по компонент 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“, тъй като непредвидени критерии за подбор на трета страна са довели до избора на управител на фонда, чието местожителство е в Европа, но извън Кипър; реформа 3: „Модернизиране на дружественото право“ по компонент 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“, дължаща се на непредвидена пречка при тръжната процедура поради едностранни съществени промени в офертата на участника след възлагането, които не могат да бъдат приети и се налага публикуването на нова обществена поръчка; и реформа 4 „Цифрова трансформация на училищните отдели с цел повишаване на цифровите умения и уменията, свързани с науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ)“ по компонент 5.1 „Модернизиране на образователната система, повишаване на квалификацията и преквалификация“, като се имат предвид забавянията, причинени от обжалването на възлагането на поръчката, съчетано със спецификите на този технологично ориентиран проект, в резултат на които посоченото в тръжната документация технологично оборудване е било недостъпно, като е довело до техническо забавяне по време на процеса на изготвяне на договора. Въз основа на това Кипър поиска да бъде намалено нивото на необходимото изпълнение на някои от посочените мерки и да бъде удължен срокът на някои ключови етапи и цели, свързани с някои от посочените мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

- (21) Въз основа на освобождаването на ресурси поради измененията, основани на член 21, Кипър предложи да бъде увеличена амбицията на една мярка, свързана с по-високо от очакваното търсене. Това се отнася за инвестиция 10 „Обогатяване на туристическия продукт в селски, планински и отдалечени райони“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“, тъй като интересът към схемата е бил по-висок от очаквания. Въз основа на това Кипър поиска да бъде увеличено нивото на необходимото изпълнение на горепосочените мерки чрез изменение на една от свързаните цели. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде съответно изменено.

Корекции на технически грешки

- (22) В текста на Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. бяха открити 17 технически грешки, които засягат 7 ключови етапа и 17 мерки. Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. следва да бъде изменено, за да се коригират техническите грешки, които не отразяват съдържанието на ПВУ, представен на Комисията на 17 май 2021 г., както беше договорено между Комисията и Кипър. Тези технически грешки се отнасят до реформа 1 „Национален център за клинични доказателства и подобряване на качеството“, реформа 2 „Проектиране на електронна платформа за наблюдение на потреблението на нозокомиални антибиотици и здравеопазването — свързани инфекции“, инвестиция 1 „Нови съоръжения за кипърските центрове за трансфузионна хематология и доставка на най-новото технологично съпътстващо оборудване“ по компонент 2.1 „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“; инвестиция 2; „Инсталации за обработка на отпадни води: модернизирани с цел подобряване на качеството на водата“;

инвестиция 4 „Интелигентно управление на водоснабдителните и канализационните мрежи“, инвестиция 5 „Мерки срещу наводнения“ по компонент 2.3 „Интелигентно и устойчиво управление на водите“; реформа 4 „Укрепване на кръговата икономика в промишлеността“ по компонент 3.1 „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“; реформа 2 „Стимули за инвестиции и човешки капитал в научноизследователска и развойна дейност“, реформа 3 „Въвеждане на политики и стимули за улесняване и насърчаване на достъпа до публично финансирана научноизследователска инфраструктура и лаборатории“, инвестиция 1 „Създаване и управление на централна служба за трансфер на знания“ по компонент 3.2 „Засилване на научните изследвания и иновациите“; реформа 4 „Проектиране и създаване на Национална насърчителна агенция“, инвестиция 4 „Схема за цифрова модернизация на предприятията“ по компонент 3.3 „Подкрепа на бизнеса за конкурентоспособност“; реформа 3 „Стратегия за преодоляване на недостатъците на системата за сделки с недвижими имоти (нотариални актове)“, реформа 9 „Подобряване на събирането на данъци и ефективността на данъчния отдел“ по компонент 3.5 „Запазване на фискалната и финансовата стабилност“; реформа 3 „Цифровизация на полицейските процедури — Digipolunder“ по компонент 4.2 „Насърчаване на електронното управление“; реформа 1 „Преодоляване на несъответствието между уменията и потребностите на пазара на труда (средно и висше образование)“ по компонент 5.1 „Модернизиране на образователната система, повишаване на квалификацията и преквалификация“ и реформа 1 „Реформа на системата за социално осигуряване и реструктуриране на социалноосигурителните услуги“ по компонент 5.2 „Пазар на труда, социална закрила, социално благосъстояние и приобщаване“. Упоменатите корекции не засягат изпълнението на съответните мерки.

Главата за REPowerEU въз основа на член 21в от Регламент (ЕС) 2021/241

- (23) В главата за REPowerEU са включени две нови реформи и две нови инвестиции. Реформа 6.P1 относно регламентирането и улесняването на участието на активни потребители, потребители на собствена електроенергия от възобновяеми източници, граждански енергийни общности, общности за енергия от възобновяеми източници и реакция при потреблението чрез кумулативно представителство на пазара на електроенергия цели да се даде възможност за навлизането на проекти за енергия от възобновяеми източници в държавата, като по този начин се позволява по-бързото навлизане на енергията от възобновяеми източници в икономиката. Реформа 6.P2 относно въвеждането на регулаторна рамка за свързването на зарядни точки за ЕПС към разпределителната мрежа е насочена към създаването на насоки за формулирането на регулаторни рамки относно обществените поръчки за услуги за гъвкавост от оператора на разпределителната система (ОРС), като свързването на зарядни точки за ЕПС към разпределителната мрежа цели и улесняване на въвеждането на ЕПС и предоставяне на възможност на крайните потребители да участват активно на пазара на електроенергия. Инвестиция 6.ИЗ относно насърчаване на обширното енергийно обновяване на жилищния фонд цели намаляването на първичното и вторичното енергийно потребление и емисиите на CO₂ в съществуващите домакинства. Освен това със схемата ще се насърчава и монтирането в тези домакинства на системи за енергия от възобновяеми източници. Програмата за саниране следва да доведе до средно намаление с 30 % на потребността от първична енергия в санираните сгради. Инвестиция 6.И7 относно тематичните изследвания в предприятия за решения за производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия поставя акцент върху стимули за целенасочени дейности в областта на научните изследвания и иновациите, целящи да осигурят решения за трудности, установени при производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия (инфраструктура, съхранение, мрежа и т.н.), които ще подобрят функционалността и ефикасността на инфраструктурата на националната електроенергийна мрежа, ще ускорят интеграцията на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и значително ще намалят енергийните нужди на държавата.

- (24) В главата за REPowerEU са включени и разширени мерки, засягащи две мерки по компоненти 2.1. „Неутралност по отношение на климата, енергийна ефективност и навлизане на възобновяема енергия“, 2.2. „Устойчив транспорт“, 3.1. „Нов модел на растеж и диверсификация на икономиката“ и 3.2. „Засилване на научните изследвания и иновациите“. С разширените мерки, включени в главата за REPowerEU, се подобрява значително степента на амбициозност на мерките, които вече са включени в националния ПБУ.

Балансиран отговор, допринасящ за шестте стълба

- (25) В съответствие с член 19, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.1 от приложение V към него измененият ПБУ, в това число главата за REPowerEU, представлява в голяма степен (рейтинг „А“) всеобхватен и адекватно балансиран отговор на икономическото и социалното положение, като по този начин допринася по подходящ начин и за шестте стълба, посочени в член 3 от същия регламент, като се вземат предвид специфичните предизвикателства пред съответната държава членка и разпределените ѝ финансови средства.

- (26) Съгласно оценката на първоначалния ПВУ, в ПВУ са ясно обяснени начините, по които всяка от осите на политиката (здравеопазване и гражданска защита; преход към екологосъобразна икономика; гъвкавост и конкурентоспособност на икономиката; цифрова трансформация; и пазар на труда, социална закрила, образование и човешки капитал) допринася за шестте стълба, посочени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241. По-специално беше изтъкнато, че ПВУ цели да се допринесе за справяне с ключови предизвикателства, свързани с екологичния преход, включително високи емисии на парникови газове, пропуски в управлението на водите и отпадъците. Също така, съгласно оценката на първоначалния ПВУ, в ПВУ са включени мерки, имащи за цел да се допринесе за цифровата трансформация с акцент върху свързаността и решенията за електронно управление, като въпросите за цифровизацията се интегрират в мерки в други области. Освен това беше изтъкнато, че интелигентният, устойчив и приобщаващ растеж се очаква да бъде насърчен чрез мерки за подобряване на достъпа на дружествата до финансиране, целенасочени реформи и инвестиции в областта на научните изследвания и иновациите и че ПВУ е допринесъл за увеличаване на икономическото, социалното и териториалното сближаване на Кипър със Съюза чрез, наред с други, мерки в системата за здравеопазване и социалната инфраструктура. Някои от тези мерки следва да се отразят благоприятно и на здравеопазването и на икономическата, социалната и институционалната устойчивост, а политиките за следващото поколение, за децата и младежите, също заемат важно място в ПВУ, като обхващат образователни мерки и мерки, свързани със заетостта.
- (27) Комисията счита, че изменението на ПВУ заедно с главата за REPowerEU не оказва влияние върху оценката на подходящия принос на ПВУ за шестте стълба, тъй като представляват всеобхватен и адекватно балансиран отговор на икономическото и социалното положение, както е посочено в предходната точка.

Справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки

- (28) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него се очаква ПВУ, в това число главата за REPowerEU, да допринесе за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата (рейтинг „А“), посочени в съответните специфични за държавата препоръки (СДП), отправени към Кипър, включително техните фискални аспекти, и препоръките, отправени съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹, или предизвикателствата, посочени в други съответни документи, официално приети от Комисията в рамките на европейския семестър.
- (29) По-специално в изменения ПВУ са взети предвид специфичните за държавата препоръки, официално приети от Съвета преди оценката на изменения ПВУ от Комисията. Тъй като максималното финансово участие за Кипър беше коригирано в посока надолу, в цялостната оценка не са взети предвид препоръките за 2022 г. и 2023 г., които не са свързани с предизвикателствата в областта на енергетиката.
- (30) След като оцени напредъка по изпълнението на всички съответни специфични за държавата препоръки като част от европейския семестър за 2023 г., Комисията констатира, че препоръката за засилване на надзора върху придобиващите кредит дружества (препоръка 2.3 от 2019 г.), е напълно изпълнена. Значителен напредък е постигнат по отношение на препоръката относно органите на местното самоуправление (препоръка 1.3 от 2019 г.) и относно привеждането в действие на националната здравна система (препоръка 3.4 от 2019 г.).

¹ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

- (31) Измененият ПВУ включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които допринасят за ефективното справяне с всички или със значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета към Кипър в контекста на европейския семестър, по-специално за подобряване на ефикасността на публичния сектор (препоръка 1 от 2019 г. и препоръка 4.3 от 2002 г.), включително съдебната система (препоръка 5 от 2019 г. и препоръка 4 от 2020 г.) и системата на здравеопазването (препоръка 3.4 от 2019 г. и препоръка 1.2 от 2020 г.), за справяне с предизвикателствата на пазара на труда (препоръка 3 от 2019 г. и препоръка 2 от 2020 г.), за подобряване на бизнес средата (препоръка 4 от 2019 г. и препоръка 3 от 2020 г.), за осигуряване на финансова стабилност (препоръка 2 от 2019 г.) и за насърчаване на екологичния преход (препоръка 4 от 2019 г., препоръка 3 от 2020 г., препоръка 4 от 2022 г. и препоръка 4 от 2023 г.), включително увеличаване на внедряването на енергия от възобновяеми източници, енергийната ефективност и политиките в областта на околната среда.

- (32) Очаква се главата за REPowerEU да допринесе за засилване на амбицията на ПВУ по отношение на съответните СДП в областта на енергетиката и екологичния преход. Две мерки с увеличен мащаб целят увеличаване на публичните инвестиции в научните изследвания и иновациите, свързани с екологичния преход и допринасят за усъвършенстване и осъвременяване на електроенергийната мрежа, включително съоръженията за съхранение на енергия, в съответствие със специфичната за държавата препоръка 4 от 2023 г. Кипър цели да насърчи използването на възобновяеми енергийни източници в жилищата и от публичните органи, насърчава прехода на местните общности към смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към тях и следва да въведе регулаторна рамка за функционирането на енергийните общности, като по-нататък се обърне внимание на специфичната за всяка държава препоръка относно внедряването на възобновяеми енергийни източници и намаляването на зависимостта от изкопаеми горива (препоръка 4 от 2022 г. и препоръка 4 от 2023 г.). Освен това с приемането на мерки за енергийна ефективност в жилищата, местните и публичните органи, както и чрез енергийното модернизиране на големите предприятия и съществуващия жилищен фонд (препоръка 4.5 от 2022 г. и препоръка 4.4 от 2023 г.) Кипър разширява и ускорява енергийната ефективност. Подобряването на енергийните характеристики на отделни жилища, главно насочени към уязвимите домакинства, следва да допринесе за намаляване на енергийната бедност в Кипър (препоръка от 4.5 от 2023 г.). По отношение на преминаването към устойчив транспорт Кипър е увеличил амбицията си с мерки за насърчаване на широкото използване на ЕПС и създаването на регулаторна рамка за свързването на зарядните точки за ЕПС към разпределителната мрежа (препоръка 4.6 от 2022 г. и препоръка 4.6 от 2023 г.).

- (33) Някои мерки относно кръговата икономика, управлението на водите и цифровизацията са изменени, частично премахнати или изцяло премахнати, без това е да е довело до намаляване в значителна степен на амбицията на ПВУ. Изграждането на инфраструктурата на Източна Никозия за повторна употреба на отпадъчни води от преработката на отпадъчни води и двата центъра за повторна употреба, заедно с разпространението на съоръжения за компостиране в селските райони беше премахнато от ПВУ поради намаляване на финансовото участие. Създаването на съоръжения за управление на животински отпадъци и продукти от животински произход в Орунда беше премахнато съгласно член 21 от Регламент (ЕС) 2021/241 поради непредвидени усложнения и забавяния на обществените поръчки. Инвестицията в подводен кабел за данни до Гърция (К4.1ИЗ) също беше премахната от ПВУ поради намаляване на финансовото участие, като се вземат предвид и частните инициативи за други подводни кабели, появили се след първоначалния ПВУ. Останалите мерки в измененния ПВУ обаче продължават да са насочени в значителна степен към специфичните за държавата препоръки по отношение на кръговата икономика, управлението на отпадъците и първоначалните инвестиции в цифровизацията (препоръка 4.2 от 2019 г. и препоръка 3.5 от 2020 г. и препоръка 3.7 от 2020 г.).
- (34) Очаква се, че като се справи с горепосочените предизвикателства, измененният ПВУ ще допринесе и за коригиране на дисбалансите, посочени в препоръките съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, отправени през 2019 г., 2020 г. и 2022 г., които Кипър изпитва, по-специално по отношение на високия частен, държавен и външен дълг, големия дефицит по текущата сметка и високия процент на необслужваните кредити.

Ненанасяне на значителни вреди

- (35) В съответствие с член 19, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.4 от приложение V към него се очаква измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, да гарантира, че никоя от мерките (рейтинг „А“) за изпълнение на реформите и инвестиционните проекти, включени в този ПВУ, не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета¹ (принцип за „ненанасяне на значителни вреди“).
- (36) Промените, въведени с преразглеждането на ПВУ, с изменението на съществуващи мерки или въвеждане на нови мерки, не влияят на положителната оценка, извършена за първоначалния ПВУ по този критерий за оценка.
- (37) Що се отнася до новите реформи и инвестиции, въведени с главата за REPowerEU, Кипър предостави систематична оценка на всяка мярка спрямо принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ в съответствие с техническите насоки, предоставени в известието на Комисията „Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост“². Въз основа на предоставената информация може да се направи заключението, че се очаква измененият ПВУ да гарантира, че нито една мярка не нанася значителни вреди.

¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088, (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

² ОВ С 58, 18.2.2021 г., стр. 1.

Принос към целите на REPowerEU

- (38) В съответствие с член 19, параграф 3, буква га) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.12 от приложение V към него се очаква главата за REPowerEU да допринесе ефективно в голяма степен (рейтинг „А“) за енергийната сигурност, за диверсификацията на енергийните доставки за Съюза, за увеличаване на навлизането на възобновяеми енергийни източници и на енергийната ефективност, за увеличаване на капацитета за съхраняване на енергия или за необходимото намаляване на зависимостта от изкопаеми горива преди 2030 г.
- (39) Очаква се всички мерки с увеличен мащаб и нови мерки в областта на енергийната ефективност, подобрената схема за повишаване на конкурентоспособността и енергийната ефективност на големите предприятия в Кипър, както и реформата за въвеждане на регулаторна рамка за дейността на енергийните общности да допринесат пряко за целта на REPowerEU съгласно член 21в, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 относно подобряването на енергийната ефективност на сградите, декарбонизацията на промишлеността, увеличаването на производството и навлизането на устойчив биометан и на водород от възобновяеми или неизкопаеми източници и увеличаването на дела на енергията от възобновяеми източници. По-специално се очаква няколко от програмите за саниране да доведат до намаление с 30 % на потребността от първична енергия в санираните сгради.

- (40) Мерките в областта на EVs и новата инвестиция за тематични изследвания в предприятия за решения за производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия ще допринесат за целта на REPowerEU съгласно член 21в, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 за преодоляване на вътрешните и трансграничните затруднения в преноса на енергия и подкрепа за транспорта с нулеви емисии и неговата инфраструктура, включително железопътния транспорт. По-специално реформата относно въвеждането на регулаторна рамка за свързването на точките за зареждане на ЕПС към разпределителната мрежа и инвестициите за увеличаване на мярката за насърчаване на широкото използване на ЕПС следва да улесни въвеждането на ЕПС, което ще доведе до увеличаване на стимулите за предприятията и физическите лица за преминаване към превозни средства с нулеви емисии и следователно до намаляване на потреблението на изкопаеми горива за транспорта. Посочената по-горе инвестиция за тематичните изследвания ще бъде с акцент върху стимули за целенасочени дейности в областта на научните изследвания и иновациите, целящи да осигурят решения за трудности, установени при производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия, които ще подобрят функционалността и ефикасността на инфраструктурата на националната електроенергийна мрежа, ще ускорят интеграцията на ВЕИ и значително ще намалят енергийните нужди на държавата.

- (41) Накрая, увеличената инвестиция за тематични изследвания и програма за финансиране на иновации относно екологичния преход ще допринесат за целта на REPowerEU съгласно член 21в, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 за подкрепа за горепосочените цели чрез ускорено преквалифициране на работната сила към „зелени“ цифрови умения, както и веригите за създаване на стойност в областта на ключовите суровини и технологии, свързани с екологичния преход. Всички горепосочени мерки се очаква да допринесат за целите на REPowerEU в съответствие със и в допълнение към редица други реформи и инвестиции, насърчавани съгласно ПВУ, главно по компоненти 2.1 и 2.2, както и редица други национални инициативи или програми за финансиране на Съюза, като програмите, съфинансирани от Фонда за политиката на сближаване и Фонда за справедлив преход (например стимули за енергийните системи/системите за съхранение на енергия от възобновяеми източници). С мерките се засилват включените в първоначалния ПВУ мерки за енергийна ефективност, като се ускоряват темповете за енергийно саниране както за домакинствата, така и за промишлеността.
- (42) В главата за REPowerEU се разглежда и необходимостта от диверсифициране на производството на енергия от изкопаеми горива чрез ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и подкрепа за научните изследвания и иновациите в областта на екологичния преход и по-конкретно производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия. Това ще допринесе за подобряването на функционалността и ефикасността на инфраструктурата на националната електроенергийна мрежа, ускоряването на системите за енергия от възобновяеми източници, следователно и увеличаване на сигурността на доставките на енергия на Кипър.

Мерки с трансгранично или многонационално измерение или въздействие

- (43) В съответствие с член 19, параграф 3, буква гб) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.13 от приложение V към него се очаква мерките, включени в главата за REPowerEU, в голяма степен (рейтинг „А“) да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие.
- (44) Повечето от мерките действително имат трансгранично въздействие, тъй като допринасят за намаляването на търсенето и зависимостта от изкопаеми горива или чрез електрификация, или чрез насърчаване на производството и интеграцията на ВЕИ в мрежата, или чрез подпомагане на енергийната ефективност и енергоспестяването, следователно и намаляване на енергийните нужди на държавата. Това намаляване на зависимостта от изкопаеми горива следва да бъде отразено и в трансграничните енергийни потоци на Кипър. Общите разходи за тези мерки възлизат на сума, значително надвишаваща 30 % от очакваните разходи по главата за REPowerEU.
- (45) Почти всички мерки допринасят за намаляване на търсенето и зависимостта от изкопаеми горива. С някои се насърчават енергийната ефективност и енергоспестяването на обществени и частни сгради и предприятия, с други се насърчават производството и интегрирането на ВЕИ в мрежата, а с други се подкрепя електрификацията на превозните средства. Всички тези мерки намаляват зависимостта от изкопаеми горива, включително на равнището на Съюза, което е обосновка за оценката, че се очаква включените в главата за REPowerEU мерки в голяма степен (рейтинг „А“) да имат трансгранично или многонационално измерение или въздействие.

Принос към екологичния преход, включително биологичното разнообразие

- (46) В съответствие с член 19, параграф 3, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.5 от приложение V към него измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, съдържа мерки, които допринасят в голяма степен (рейтинг „А“) за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата възлизат на сума, която представлява 45 % от общия размер на разпределените по ПВУ средства и 95 % от очакваните общи разходи за мерките, включени в главата за REPowerEU, изчислена в съответствие с методиката, предвидена в приложение VI към посочения регламент. В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2021/241 измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, е съобразен с информацията, включена в националния план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г.
- (47) Премахнатите или намалените мерки по отношение на нивото на необходимото изпълнение не оказват влияние върху цялостната амбиция на ПВУ по отношение на екологичния преход, докато главата за REPowerEU има значителен принос за по-нататъшното подпомагане на екологичния преход на Кипър, тъй като всички реформи и инвестиции допринасят цялостно за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива, повишаване на енергийната ефективност и подобряване на регулаторната рамка, с което се дава възможност за борба с изменението на климата.

(48) Измененият ПВУ, в това число главата за REPowerEU, продължава да допринася значително за екологичния преход, включително за биологичното разнообразие, както и за постигането на целите на Съюза в областта на климата за 2030 г., като същевременно е съобразен с целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г. Мерките по REPowerEU се очаква да допринесат за екологичния преход чрез насърчаване на трайното използване на възобновяеми енергийни източници и мерки за енергийна ефективност в домакинствата, публичния сектор и дружествата, което води до значително намаляване на първичното енергийно потребление. Освен това реформата относно регламентирането и улесняването на участието на активни потребители, потребители на собствена електроенергия от възобновяеми източници, граждански енергийни общности, общности за енергия от възобновяеми източници и реакция при потреблението чрез кумулативно представителство на пазара на електроенергия ще даде възможност за трайното навлизане на проекти за енергия от възобновяеми източници в държавата, като по този начин се позволява по-бързото навлизане на енергията от възобновяеми източници в икономиката. Насърчаването на широкото използване на ЕПС и създаването на регулаторна рамка за свързването на зарядни точки за ЕПС към разпределителната мрежа ще увеличат стимулите за предприятията и физическите лица за преминаване към превозни средства с нулеви емисии. Накрая, инвестициите в тематични изследвания, които ще предоставят стимули за целенасочени научни изследвания и иновации, свързани с нови технологии в областта на екологичния преход и енергетиката, ще ускорят интеграцията на възобновяеми енергийни източници и ще намалят енергийните нужди на държавата.

Принос към цифровия преход

- (49) В съответствие с член 19, параграф 3, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.6 от приложение V към него измененият ПВУ съдържа мерки, които допринасят в голяма степен за цифровия преход или за преодоляване на предизвикателствата, които произтичат от него. Мерките в подкрепа на цифровите цели възлизат на сума, която е 24,6 % от общия размер на разпределените по изменения ПВУ средства, изчислена в съответствие с методиката от приложение VII към посочения регламент.
- (50) Положителната оценка на приноса към цифровия преход, дадена в Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г., продължава да е в сила. Измененият ПВУ включва малки изменения на деветнадесет мерки относно цифровия преход, премахването на две мерки относно цифровия преход и не включва нови мерки, които допринасят за цифровия преход.

Оценка на разходите

- (51) В съответствие с член 19, параграф 3, буква и) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.9 от приложение V към него обосновката в изменения ПВУ, в това число главата за REPowerEU, за размера на прогнозните общи разходи по ПВУ е в умерена степен (рейтинг „B“) разумна и реалистична, съответства на принципа за ефективност на разходите и е съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

- (52) За оценката на разходите на първоначалния ПВУ през 2021 г., предоставената от Кипър информация за разходите за по-голямата част от мерките беше по-скоро подробна, методиката беше добре обяснена с лесни за проследяване изчисления и беше подкрепена с доказателства. Само малка част от разходите се считат за разумни и реалистични и само до умерена или ниска степен. Като цяло представената в първоначалния ПВУ обосновка за размера на прогнозните общи разходи по ПВУ беше в умерена степен разумна и реалистична, в съответствие с принципа за ефективност на разходите и съизмерима с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото, като към онзи момент получи рейтинг „B“.
- (53) Съгласно предоставената информация оценката на прогнозните разходи за новите мерки по REPowerEU и за съществуващите мерки, чието изменение води до нова оценка на разходите показва, че повечето от разходите са разумни и реалистични. Подробностите относно методиката и допусканията, използвани за изготвяне на оценките на разходите, са ограничени само в няколко случая, отчасти поради новостта на мерките. Това изключва рейтинг „A“ по този критерий за оценка. Освен това промените в оценките на разходите за другите изменени мерки са обосновани, пропорционални на новите преразгледани цели и подкрепени от подробни изчисления и доказателства, и като такива разумността и реалистичността на тези оценки на разходите не са променени в сравнение с първоначалния ПВУ. И накрая, прогнозните общи разходи по ПВУ съответстват на принципа за ефективност на разходите и са съизмерими с очакваното въздействие върху националната икономика и обществото.

Commented [RDY1]: използва снѐ латиница за рейтинга съгласно Регламент (ЕС) 2021/241, като буквата на латиница се огражда с кавички.

Защита на финансовите интереси на Съюза

- (54) В съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и раздел 2.10 от приложение V към него мерките, предложени в изменения ПВУ, в това число главата за REPowerEU, и допълнителните мерки, включени в настоящото решение, са подходящи (рейтинг „А“) за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставяни съгласно посочения регламент, и се очаква механизмите ефективно да избегнат двойното финансиране съгласно посочения регламент и съгласно други програми на Съюза. Това не засяга прилагането на други инструменти и механизми за насърчаване и осигуряване на спазването на правото на Съюза, включително за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси, както и за защита на бюджета на Съюза в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (55) В първоначалната оценка на ПВУ в съответствие с член 19, параграф 3, буква й) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.10 от приложение V към него се стига до заключение, че мерките, предложени в първоначалния ПВУ, са подходящи (Рейтинг „А“) за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставяни съгласно посочения регламент, и се очаква, че чрез мерките ефективно ще бъде избегнато двойно финансиране по посочения регламент и по други програми на Съюза.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1).

- (56) След първоначалната оценка Комисията получи достъп до информация относно действителното прилагане на кипърската система за одит и контрол. Това включва предварителните констатации от одита относно защитата на финансовите интереси на Съюза (ЗФИС), проведен от Комисията в Кипър. С оглед на тази информация Комисията счита, че системата за вътрешен контрол на ПВУ на Кипър като цяло е подходяща, но има някои недостатъци, които трябва да бъдат отстранени чрез специален ключов етап, свързан с одит и контрол. Това е свързано с липсата на подходящи мерки за ЗФИС на равнището на изпълнителните органи и липсата на ясно разграничение между задълженията за контрол и изпълнение. Описаната в измененя ПВУ на Кипър система за вътрешен контрол и допълнителните мерки, съдържащите се в настоящото решение, включително за укрепване на контрола, са подходящи по отношение на предотвратяването, откриването и коригирането на корупцията, измамите, конфликта на интереси при използване на средствата по линия на Механизма и за избягване на двойното финансиране от Механизма и други програми на Съюза.
- (57) Следва да бъде въведен един допълнителен ключов етап за одит и контрол. Той се изпълнява до момента на подаване на следващото искане за плащане до Комисията след приемането на Решението за изпълнение от 28 юли 2021 г. и е предпоставка за всяко бъдещо плащане. С цел да се гарантира ефективното изпълнение на пропорционални мерки за ЗФИС съгласно член 22 от Регламент (ЕС) 2021/241, следва да бъдат издадени задължителни насоки и да бъдат разпространени до всички изпълнителни органи, насочени към критични области, включително оценка на риска за всички видове проверки, проверки на двойно финансиране и процедури за избягване, справяне с нередности и подаване на сигнали за финансирани от Съюза интервенции, изисквания за одитна пътека и цялостна оценка на риска от измами за всички възлагачи органи, както и установяване на специфични функции в рамките на ЗФИС за справяне с измами, корупция и конфликти на интереси, като същевременно се гарантира ясно разграничаване на ролите и правилно съгласуване на контрола с тези насоки.

Други критерии за оценка

- (58) Комисията смята, че измененията, предложени от Кипър, не засягат положителната оценка на ПВУ, съдържаща се в Решението за изпълнение 10686/21 на Съвета от 28 юли 2021 г. по отношение на целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на ПВУ спрямо критериите за оценка, определени в член 19, параграф 3, букви в), ж), й) и к) от Регламент (ЕС) 2021/241.

Процес на консултация

- (59) За изменението на ПВУ и разработването на главата за REPowerEU координиращият орган се ангажира с провеждането на консултации с ключови институционални заинтересовани страни, по-специално за да се установят реформи и инвестиции, които да бъдат включени в новата глава. Някои опасения, изразени по отношение на мерките, предложени да бъдат премахнати от ПВУ въз основа на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, бяха разгледани чрез разясненията, предоставени от компетентните органи относно намерението за продължаване на изпълнението от тези мерки чрез националния бюджет с подкрепата на друго финансиране от Съюза, ако е възможно.
- (60) За да се гарантира ангажираността на съответните участници, от решаващо значение е всички заинтересовани местни органи и заинтересовани страни, включително социалните партньори, да участват по време на цялото изпълнение на инвестициите и реформите, включени в изменения ПВУ, в това число в главата за REPowerEU.

Равенство

- (61) Предходното описание на свързаните с изпълнението и мониторинг аспекти на ПВУ, както и равенството между половете, продължава да бъде в сила. Освен това по инвестиция 2.1И2 относно насърчаването на възобновяемите енергийни източници и индивидуалните мерки за енергийна ефективност на жилищата и справяне с енергийната бедност в домакинствата с уязвими потребители на електроенергия, която е с увеличен мащаб съгласно новата глава за REPowerEU, е разширено определението за уязвими потребители на електроенергия, които могат да се ползват от схемата, като са добавени осем нови категории уязвими групи (различаващи се по-специално по критериите за приход и увреждане), с което се позволява на още около 1 400 домакинства с уязвими потребители да се възползват от схемата.

Положителна оценка

- (62) След положителната оценка на Комисията по отношение на изменения ПВУ, в това число главата за REPowerEU, с констатацията, че ПВУ отговаря задоволително на критериите за оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/241, в съответствие с член 20, параграф 2 и приложение V към посочения регламент, в настоящия регламент се определят реформите и инвестиционните проекти, необходими за изпълнението на изменения ПВУ, в това число главата за REPowerEU, съответните ключови етапи, цели и показатели, както и сумата, предоставена от Съюза за изпълнението на изменения ПВУ, в това число главата за REPowerEU, под формата на безвъзмездна финансова подкрепа.

Финансово участие

- (63) Прогнозните общи разходи на изменения ПБУ на Кипър, в това число за главата за REPowerEU, възлизат на 1 220 971 974 EUR. Тъй като размерът на прогнозните общи разходи за изменения ПБУ е по-висок от актуализираното максимално финансово участие, налично за Кипър, разпределеното финансово участие, изчислено в съответствие с член 11 Регламент (ЕС) 2021/241, за изменения ПБУ на Кипър, в това число за главата за REPowerEU, следва да се равнява на общия размер на финансовото участие, налично за изменения ПБУ на Кипър, в това число за главата за REPowerEU. Тази сума се равнява на 915 758 509 EUR.
- (64) В съответствие с член 21а, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241 на 1 септември 2023 г. Кипър подаде искане за разпределяне на приходите, посочени в член 21а, параграф 1 от същия регламент, които се разделят между държавите членки въз основа на показателите, посочени в методиката, посочена в приложение IVa към Регламент (ЕС) 2021/241. Прогнозните общи разходи за реформите и инвестициите, насочени към постигането на целите по член 21в, параграф 3, букви б)—е) от Регламент (ЕС) 2021/241, включени в главата за REPowerEU, възлизат на 104 580 000 EUR. Тъй като тази сума е по-висока от дела на разпределените средства, наличен за Кипър, допълнителната безвъзмездна финансова подкрепа, налична за Кипър, следва да се равнява на дела на разпределените средства. Тази сума се равнява на 52 408 822 EUR.

- (65) В допълнение към това, в съответствие с член 4а от Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета¹, на 21 февруари 2023 г. Кипър представи мотивирано искане цялата оставаща предварително разпределена за него сума от ресурсите на резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, възлизаща на 52 056 350 EUR, да бъде прехвърлена към механизма. Тази сума следва да бъде предоставена като допълнителна безвъзмездна финансова подкрепа за подпомагане на реформите и инвестициите в главата за REPowerEU.
- (66) Общото финансово участие, налично за Кипър, следва да възлиза на 1 020 223 681 EUR.

Предварително финансиране по REPowerEU

- (67) Кипър поиска следното финансиране за изпълнението на неговата глава за REPowerEU: прехвърляне на 52 056 350 EUR от предварително разпределените средства от ресурсите на резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит и 52 408 822 EUR от приходите от системата за търговия с емисии съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета².

Commented [RDY2]: Да провери на рел др файлове

¹ Регламент (ЕС) 2021/1755 на Европейския парламент и на Съвета от 6 октомври 2021 г. за създаване на резерв за приспособяване във връзка с последиците от Брексит (ОВ L 357, 8.10.2021 г., стр. 1).

² Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

- (68) За упоменатите суми, съгласно член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241, на 1 септември 2023 г. Кипър поиска предварително финансиране в размер на 20 % от поисканото финансиране. В зависимост от наличните ресурси това предварително финансиране следва да се предостави на Кипър, при условие че влезе в сила споразумението, което ще бъде сключено между Комисията и Кипър съгласно член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241, и в съответствие с това споразумение.
- (69) Решението за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на план за възстановяване и устойчивост на Кипър следва да бъде съответно изменено. За по-голяма яснота приложението към посоченото решение за изпълнение следва да бъде изцяло заменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение на Съвета от 28 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Кипър се изменя, както следва:

1) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Одобряване на оценката на ПВУ

Оценката на изменения ПВУ на Кипър въз основа на критериите, предвидени в член 19, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, се одобрява. Реформите и инвестиционните проекти в рамките на ПВУ, мерките и графикът за мониторинг и изпълнение на ПВУ, включително съответните ключови етапи и цели, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, както и редът и условията за предоставяне на пълен достъп от Комисията до съответните основни данни, са определени в приложението към настоящото решение.“

2) В член 2 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Съюзът предоставя на Кипър финансово участие под формата на безвъзмездна подкрепа, възлизаща на 1 020 223 681 EUR* Това участие включва:

- а) сума в размер на 818 213 837 EUR, която се предоставя за поемане на правно задължение до 31 декември 2022 г.;

- б) сума в размер на 97 544 672 EUR, която се предоставя за поемане на правно задължение от 1 януари 2023 г. до 31 декември 2023 г.;
 - в) сума в размер на 52 408 822 EUR**, в съответствие с член 21а, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241, само за реформи и инвестиции, целящи да допринесат за целите, посочени в член 21в, параграф 3, букви б) — е) от същия регламент;
 - г) сума в размер на 52 056 350 EUR, прехвърлена от резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит към механизма.
2. Комисията предоставя финансовото участие от Съюза на Кипър на вноски в съответствие с приложението към настоящото решение. Сума в размер на 130 772 986 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2021/241.

Сума в размер на 20 893 034 EUR се предоставя като предварително финансиране в съответствие с член 21г от Регламент (ЕС) 2021/241.

Предварителното финансиране може да бъде изплатено от Комисията на не повече от две плащания.

Предварителното финансиране и вноските могат да бъдат изплатени от Комисията на един или няколко транша. Големината на траншовете зависи от наличието на финансиране.“;

* Тази сума съответства на финансовото участие след приспадане на пропорционалния дял на Белгия от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по член 11 от посочения регламент.

** Тази сума съответства на финансовото участие след приспадане на пропорционалния дял на Белгия от разходите по член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241, изчислен в съответствие с методиката по приложение IVa към посочения регламент.“

- 3) Приложението се заменя с текста, който се съдържа в приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република Кипър.

Съставено в ... на

За Съвета
Председател